ΚΡΑΤΙΚΟΝ ΙΝΣΤΙΤΥΤΟΝ ΚΑΠΝΟΦΙΤΙΑΣ
ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ИНСТИТУТ ТАБАКОВЕДЕНИЯ

ΤΜΙΜΑΝ ΜΑΖΙΚΙΣ ΠΙΡΑΜΑΤΙΚΟΤΙΤΑΣ
ΚΕ ΡΑΤΣΙΟΝΑΛΙΖΑΤΣΙΑΣ

ΑΡ. 13

Ονταν προςελκίςκυνταν τα πλατέα μάζας ςιν εφεβρετικότιταν κε ςιν ρατςιοναλιζάτςιαν θα αγλιγορέβομε το πέραζμαν αςι χερι τιν δυλίαν ςι μιχανις τιν δυλίαν.

ΤΑ ΒΛΑΒΕΡΑ ΖΟΙΦΙΑ ΤΙ ΚΑΠΝΥ ΣΟ ΧΟΡΑΦ ΚΕ ΠΟΣ ΝΑ ΠΟΛΕΜΥΜΑΤΑ

Τα βλαβερα ζοίφια τον φιτϊον φέρνε κάθαν χρόνον πάρα πολα μεγάλον ζεμίαν ςο αγροτικον νικοκιρίον·ατο ι ζεμία λογαριάετε πος εν κάμποςα δεκάδες εκατ. ρύβλια.

Ο καπνον επίςις έχι τα βλαβερα τα ζοίφιαθε κε τα ζεμίας ντο δίγνε ατα τα βλαβερα ζοίφια ίνε παρα πολα επεςθιτα, επιδι ολ εκςέρνε, πος για τον καπνον εκςοδιάςκυνταν πολα χριματικα μέςα κε εργασίαν.

Ο ςκοπος τάφτινεθι τι φιλάδας εν να δίγομε ςτιχιόδικα γνόςις για τα βλαβερα ζοίφια τι καπνυ κε για το πος να πολεμύμάτα.

Οζίμαγια ςόβκα. Τιν άνικςιν τιν νίχταν πετα έναν ιδιέτερον πεταλύδαν—ι οζίμαγια ςόφκα. Τ' εμπροςτινα τα φτερατς ίνε ποζοτα-ςαχταροτα ίτε ποζοτα μάβρα με τρία λεκέδες· τ'οπις τα φτερα ίνε ςχεδον άςπρα με ποζοτα ταμάρια. Αφτο ι πεταλύδα ςὅλεν τον κερον ντο ζι γενα εχαν 200 αβγα· κε το παραπαν γενά-τα απαν ςα αγριοχόρταρα. Αςὰφτα τα αβγα ίςτερα απο 8-12 ιμέρες εβγένε κάμπας (γύςενιτςι).

Σο πρότον κερον αφτα τα κάμπας θρέφκυνταν με τα φίλα εκίνον τον φιτον, όπυ απαν εκσίβαν ας'αβγα κε ζυν ανιχτα. Ιστερότερα, όταν τα κάμπας μεγαλόνε, περύνε ςα κυλτύρνι τα φιτα. Το νεοντιακον ο καπνον βλάφκετε διπλα: τα κάμπας τρόγνε τα φίλα ςιν επιφάνιαν τι χοματι κε γριντςανίζνε το κυντςιν ςυμα ςι ρίζας τι γύλαν· ςα μεγάλα τα φιτα τα κάμπας γριντςανίζνε τα κυντςία. Τα χτιπεμένα αςιν ςόφκαν φιτα μαρένυνταν, κρύι οπις το τράνιμαν-ατυν, κε ιστερότερα όλος διόλυ χάνταν.

Το ιλικιομένον ι κάμπι τι οζίμαγια ςόφκας έχι χρόμαν χοματι λερον-ποζοτον κε έχι μάκρος 5 ςαντίμετρα. Απιμάκρια ςιν ράςςαν-αθε περυν τρία ςκύρα γραμας. Τα κάμπας βλάφνε τιν νίχταν· τις ιμέρας κρίφκυνταν ςο χόμαν, όπυ επορι να εβρίκιατα κανις, εαν αχταλεβ ολίγον ολόγερα ςα χτιπεμένα τα φιτα.

ΠΟΣ ΝΑ ΠΟΛΕΜΥΜΕ ΤΙΝ ΟΖΙΜΑΓΙΑ ΣΟΦΚΑΝ

1.) Πρεπ να καταςτρέφκυνταν όλια τα αγροχόρταρα εμ ςιν πλαντάτςιαν εμ ςα γιτονικα τα τραφία (μεζζνίκι) 2) Τα κάμπας επορυν να καταςτρέφκυνταν με φαρμακομένα δολόματα.

Για να ετιμαζ κανίς δόλομαν για έναν εχταρ, περ 110 κιλα καρότον (πυρακ) κε ετφάγιατο κοματόπα-κοματόπα ςον ριζοκόφτεν (κορνερέζκα). Ιστερότερα πέρνε 800 γραμάρια παριςινον πραςινάδαν (παρίζζςκαγια ζέλεν) εφτάγνατο διάλιςιν ςε ολίγον νερον κε ανακατόνατο ςε 1 βέτρον ιρεομένον ςιροπ (ςε $^{1}/_{2}$ βέτρον ςιροπ πέρνε $^{1}/_{2}$ νερον). Με το μίγμαν ντο εβγεν αςατο κςίνε απαν ςο καρότον αετς όςτε όλια τα κομένα τα καρότα να ςκεπάυνταν με πραςινάδαν. Αποβραδις, προτυ να βαςιλεβ ο ίλεν, τα δολόματα ταυτέφκυνταν απες ςο χοραφ.

Το παριςινον ι πραςινάδα εν δινατον φαρμακ για τα ζόα καθος κε για τον άνθροπον κε αφτο πρεπ να έχιατο κανις ιπόπςιν ονταν κυλανέβιατο για δόλομαν ςα βλαβερα ζοίφια τυ καπνυ. 3) Σιχνα μαζέβνε τα κάμπας με τα χέρια αποπυρνυ ίτε αποβραδις· γιρίζνε ολόγερα ςα χτιπεμένα· τα φιτα κε μαζέβνατα. 4) Τα πεταλύδας τι οζίμαγιας ςόφκας επορι να πιάνιατα κανις με το ςιροπ, όπυ απες φυρκίυνταν. Για αφτο τον ςκοπον βάλνε ςε κάμποςα μέρι τι χοραφι ςκαφιδόπα με ςιροπ αρεομένον με νερον (εκςιμιςίας). Κςςίνε απες ςο ςιροπ προζιμ για να αφριζ (να γίνετε ζίμοςι) αγλιγορότερα.

Το ςιροπ τραβα τα πεταλύδας με τιν μιρυδίαν-αθε.

ΤΟ ΛΑΚΟΤ (ΜΕΤΒΕΤΚΑ)

Σα νότια, ςα θερμα τα ραγιόνια το λακοτ βλαφτ όχι μόνον ςα ραςάτνικα, αλα κε ςα χοράφια. Τα λακότια ανίγνε τριπία απες ςο χόμαν κε γριντςανίζνε τα ρίζας τι καπνυ.

Σα νεοντιακα τα φιτα τι καπνυ το λακοτ γριντζανιζ τα ρίζας κατα 1-2 ςαντίμετρα αφκα αςιν επιφάνιαν τι χοματι· κάποτε το λακοτ ςιρ απες ςο τριπίναθε ολόκλιρον το φιτον κε τρόγιατο.

Ονταν ίνε μεγαλίτερα τα φιτα γριντςανιζ τἄκρας ίτε γριντςανίζιατα πέρα-πέρα.

Εαν το φιτον εφαγέθεν αποφκα αςιν επιφάνιαν τι χομάτι κε φένταν οριζόντια τριπία ςο χόμαν—επορι κανις χορις λάθος να λέι ότι αδακα εν λακοτ το οπίον φερ αφτα τα ζεμίας.

ΠΟΣ ΠΟΛΕΜΙΕΤΕ ΤΟ ΛΑΚΟΤ

Ας όλον το καλίον εν να ετιμάγυνταν φαρμακομένα δολόματα με παριςινον πραςινάδαν κε μιςςακ (πεντικο-

βότανον). Για αφτο τον ςκοπον πέρνε 3 αλεβρ κε 1 πραςινάδαν (ςοβάρος διλ. αν εν ι πραςινάδα 100 γρμ. το αλεβρ θα εν 300 γραμάρια). Ανακατόνε το αλεβρ με τιν πραςινάδαν κε κρύγνε απαν ολίγον νερον κε ςιμιτζκέλαδον. Αςο ζυμαρ ντο πέρκετε εφτάγνε λίντςια οςον έναν νοχυτ. Εαν κυλανεβ κανις μςςακ, ετότες περ καλαμπυκ βράζιατο οςπυ να μαλακον κε ιςτερότερα ανακατίετε μςςακ με το εκςις λογαριαζμον: 16 κιλα καλαμπυκ κε 800 γραμάριά μςςακ· αφτο το μίγμαν βράζνατο εκνέυ.

Τα λίντςια με τιν πραςινάδαν κε τα φαρμακομένα τα καλαμπύκια ταυτέφκυνταν ςο χοραφ ςα ριάτκας τι καπνυ.

ΠΡΟΒΟΔΟΤΣΝΙ ΤΖΕΡΒ (ΤΕΛΙ ΣΚΟΛΕΚ)

Σον καπνον ςιχνα φέρνε μεγάλον βλάβιν λεγνα, ςπιγτα ςκολέκια, 2 ςαντίμετρα ςο μάκρος, τα οπία ονομάζνατα τελι ςκολέκια: αφτα ίνε κάμπας τςιχρίτε με κατριλοτον ίτε με μάβρον χρόμαν. Τα καμπας τι κατριλοτυ τςιχρίτε έχνε κιλινδρικον ςχίμαν, το χρόμαν-ατυν εν κςανθο-κίτρινον, ςιν άκραν ίνε κιάλο ςτενα. Τα κάμπας τι μάβρυ τζιχρίτε ίνε ολίγον πλακυτςα, περιςότερον κςανθα κε με δίο δοντοτα παραφιάδας (οτρόςτοτςκι) ςο τέλος.

Αφτα τα κάμπας τρόγνε τα ρίζας εμπένε απες ςο κυντςιν (ςτελιν) ςα νέα τα φιτα κε τρόγνατα αποπες. Τα κάμπας αφτονον τι τςιχριτίον ζύνε ςο χόμαν 3-4 χρόνια κε ίςτερα γίνταν τςιχρίτια· κε για τατο ο πόλεμος εναντίον ς'ατα εν πολα δίςκολον.

Ακόμαν κεβρέθαν τιύτα μέτρα πολέμυ εναντίον ς'αφτα τα ζοίφια, πυ να κιβιανέφκετε κανις.

Σιςτενε, λογοχάριν, να αχταλεβ κε βαλ κανις απες ςο χόμαν δολόματα (γέμια) απο κομάτια καρτοφ, κε ιςτερια απο 2 όρας να μαζεβ αςο χόμαν τα ςκολέ-

κια ντο θα μαζέφκονταν ολόγερα ς'αφτα τα καρτόφια. Επίςις ςιςτένε να φαρμακώτε το χόμαν με ςερουγλεροτ.

Κάποτε ςον καπνον φέρνε μεγάλον ζιμίαν τα κάμπας τι τςιχρίτε ντο έχι μάβρον ςόμαν. Αφτα ίνε ςχεδον κιλινδρικα κε ςπιχτα, κςανθα με ανιχτο χρόματος τιν άκραν-ατυν. Αφτα τα κάμπας απομένε ας'απαν το μέρος τι χοματι κε τρόγνε κε γριντςανίζνε τ'αφκα γις τα μέρι τι φιτο τι καπνο. Ας'ατο το φιτον μαρένετε κε ρυζ. Ακόμαν κ'εβρέθαν μέτρα πολέμο εναντίον ς'αφτα τα βλαβερα ζοίφια.

ΛΥΓΟΒΟΙ ΜΟΤΙΛΙΟΚ (πεταλύδα τι κάμπο)

Ι κάμπι τ'αφτινεθι τι πεταλύδας αν κε κ'εν ιδιέτερον βλαβερον ζοίφιον τι καπνο, αλα κάποτε, ςα χρόνια οπόταν περιςεβ μαζικα βλαφτ κε τον καπνον.

Τα πεταλύδας πετυν τον Μαίον ςα φιτρομένα τα μέρια κε αφίνε τ'αβγά-τυν ςα αγροχόρταρα· ιςτερότερα αςα αβγα εβγεν το πρότον ι γενεα τα κάμπας. Για τον καπνον εν επικίνδινον το δέφτερον ι γενεα τα κάμπας διλαδι τα ιλικιομένα τα κάμπας τα οπία απαν αφκα φένονταν ςα τέλι Ιυλίυ· αφτα τα κάμπας ίτε τρόγνε τον καπνον,ίτε τριπένιατο, ίτε γενικα χαλάνατο.

Το ιλικιομένον ι κάμπι έχι μάκρος 2 ςαντίμετρα αςαπαν το μέρος το χρόμανατς ςκυρον ςταχτερον, κε αςαφκα το μέρος πραςινοτον· το κιφάλνατς εν μάβρον ςιν ράςςαν απαν έχι μάβρον τζιζιν, κε ςα γιάνια κίτρινα τζιζία.

Εναν αςα μέτρα να πολεμίονταν αφτα τα βλαβερα ζοίφια εν το άχπαγμαν κε ι καταςτροφι τον αγροχόρταρον. Οταν φένταν ςυμα ςιν πλαντάτςιαν μεγάλον ποςον κάμπας, πρεπ να γίνταν ςυμα ςιν πλαντάτςιαν προφιλαχτικα κανάβας 35 ςαντίμετρα ςο πλά-

τος κε ςο βάθος με κάθετον τυβαρ αςο μέρος τι καπνυ. Σον πιθμέναν τι κανάβας πρεπ να γίνταν κυόπα ςε απόςταςιν 7-8 μέτρια τ'έναν το κυιν ας'άλο.

Γίνετε επίςις να τζαντίυνταν τα γιτονικα με τον καπνον (όχι όμος ο καπνον), κυλτύρας τι χοραφι κε τα τραφία, με φαρμακομένον ιγρον· αφτο το ιγρον εφτάγνατο απο 16 φύντια χλορίςτι πάρι κε $1^1/_2$ φυντ χαρτοφι ςιροπ ςε 10 βέτρια νερο.

ΤΟ ΠΑΣ ΤΙ ΚΑΠΝΥ (ΤΡΙΠΣ)

Κάποτε, ςα κςερα τα χρόνια, ςα φίλα τι καπνυ φένετε το λεγόμενον «πας» (τεμίρπας). Ονταν χτιπίετε ο καπνον αςό πας, φένταν λεκέδες απαν ςο φίλον ολόγερα ςα ταμάρια.

Κε εκςετίας τ'ατινεθι ο καπνον χάτε, κε το περιςον πάι, ςα κατότερα ςόρτια.

Το πας εφτάγιατο ιδιέτερον έντομον—τρίπς. Το ιλικιομένον το τριπς έχι μάκρος άντζακ 1 μιλίμετρον. Τα θελκα τι τριπςι γενυν τ'αβγά-τυν ςα φίλα τι καπνυ· το καθέναν θελκον τριπς γενα ς'όλεν τιν ζοίν-αθε 10 αβγα, αςα οπία εβγένε ςα 3-5 ιμέρες απαν μικρα κε χορις χρόμαν (ρενκςύζκα) κάμπας, τα οπία ςα 10 19 ιμέρες—κατα κε τον κερον—μεγαλόνε κε επορυν υζζε να γενυν αβγα κε να πλεθίνε.

Το τριπς επορι να εβρίετε απαν ςον καπνον κε να πλεθιν αςιν άνιкςιν ος τά μοθοπορνα τα παγοςίας. Ενορις τιν ανικςιν το τρίπς περα αςα αγροχόρταρα ςιν ραςάταν τι καπνυ κε απεκι εντάμαν με τιν ραςάταν μεταφέρκετε ςο χοραφ. Αλόμος το μόλιζμαν τι καπνυ αςο τρίπς επορι να γίνετε με τον ίδιον τρόπον κε κατεφθίαν ςο χοραφ.

Το τριπς θρέφκετε με το ζομιν τι φιλι, κε τριπένιατο ςυμα ςο ταμαρ. Τα μέρια ντο εχτιπέθαν έχνε λερον χρόμαν με κσανθον ίτε ςκύρον ςαριν ςκιαν. Τα παςλία τα φίλα τι καπνυ έχνε άςςκεμον, λογις-λογιον χρόμαν, το οπίον φιλάγετε ςον καπνον κε ίςτερα αςο κςερίεμαν πα.

Πός να πολεμύμε το τριπς; Πρεπ να καθαρίυνταν προςεχτικα τα ραςάτνικα αςα αγροχόρταρα· επίςις πρεπ να καθαρίυνταν καλα-καλα τα αγροχόρταρα αςο χοραφ όπυ θα φιτέφκετε ο καπνον. Πρεπ ςιςτιματικα να γίνετε ο πόλεμος εναντίον ςα αγροχόρταρα, αρχίζοντας αςιν αρχιν τι άνικςις.

Οςον επορι κανις πρεπ να αποφεβ το φίτεμαν ςυμα ςα ραςάτνικα κε τα πλαντάτςιας τι καπνυ, τι καρτοφι, τι κρομιδι, τι τομάτας, επιδι ς'αφτα αναπτίετε το τριπς.

ΚΑΠΝΟΦΤΙΡΑ (ΤΑΠΑΤΖΝΑΓΙΑ ΤΛΙΑ)

Αφτο εν πολα μικρον έντομον (μικρότερον αςο κοκιν τι κενχρι—πρόςο) κε βλαφτ πολα τον καπνον εαν πλεθιν πολα. Αφτο ι φτίρα έχι φυςκομένον ςχίμαν όπος οβυ, κε ςκύρον χρόμαν με πράςινον ριςύνκαν. Σο διάςτιμαν τι καλοκερι ι φτίρα δι εναν ςορον γενεας. Τα αργότερα τα γενεας έχνε φτερα κε έφκολα ταυτέφκυνταν ςα πλαντάτςιας τι καπνυ. Αφτο ι φτίρα τιχεν κε ςα άλα φιτα.

Αφτο ι φτίρα βλαφτ με το να βιζαν το ζομιν αςα φίλα κε με αφτο εμποδιζ το τράνιμαν κε το έφταζμαν· εκςον ατο λερον τον καπνον με το ιγρον ντο εβγαλ αποπέςαθε κε το οπίον ςιμπιαν κε εν γλικιν κε ς'ατο απαν κάθετε ςκόνι ιςτερότερα ς'φτο απαν

τεριατέφχετε έναν ίδος γριποκ (χυχυβαχ) το οπίον ςςκεπαζ τα φίλα τι καπνυ οςαν με μάβρον μανέαν.

Το χτιπεμένον αςιν φτίραν ο καπνον εκςον ντο έχι άςςκεμον θορέαν έχι κε πολα αντιπαθιτικον γέφςιν κε μιροδίαν ίςτερα αςο κςερίεμαν κε γιατατο χαν κάθε ακςίαν οςαν καπνος· κάποτε ο καπνος ντο χτιπίετε πολα αςαφτο τιν φτίραν, κςάι κι μαζέφκετε αςο χοράφ.

Πος να πολεμίετε ι καπνόφτιρα; Πρεπ εμ ςα ραςάτνικα εμ ςο χοραφ να αχπάγονταν ςίριζα τα αγροχόρταρα κε να καθαρίονταν καλα-καλα. Κε αφτο το καθάριζμαν τον αγροχόρταρον πρεπ να γίνετε ςιςτιματικα απενορις τιν άνικςιν προτυ ακόμαν να φιτέφκετε ο καπνον. Πρέπ να ςτοςςεβ κανις προςεχτικα γιαμ φένετε φτίρα ςα φίλα τι καπνυ κε καταςτρέφιατο.

Ι φτίρα τρεςς ς'αφκα το μερος τι φιλι. Αμα κε φιτέφκετε ο καπνος ςο χοραφ πρεπ να ςτοςςέφκετε να μι έχι φτίρας. Τά φίλα ντο έχνε φτίρας πρεπ να κόπυνταν να φέρκυνταν μακρα αςο χοραφ κε να κέυνταν Εαν μερικα φιτα ίνε ολόκλιρα χτιπεμένα αςιν φτίραν πρέπ να αχπάυνταν ολόκλιρα. Σα πλαντάτςιας ντο αρδέφκυνταν πρεπ να φροντιζ κανις να μι δι με το παραπαν νερον για να μι νιαζικλαεβ ο καπνον.

Εαν θα φιτεβ κανις καπνον ςο ίδιον μέρος όπυ εφίτεπςεν κε τ'εμπρι τον χρόνον, ατότε εαν το χοραφ ετον χτιπεμένον αςιν φτίραν πρεπ ίςτερα αςο μάζεμαν τι φιλι να κόπυν κε κυβαλίυνταν μακρα τα πατίλια κε να κέυνταν.

Уполн. Крайлит № 2569 Ст. ф. Б5 125x176 Тир. 2000
Ростов-Дон, тип. греч. Из-ва „Коммунистис" Зак. 286